

~~XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~
~~XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~
~~XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~

~~XXXXXXXX~~ Nijmegen, 2 Juli 1945.
~~XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~ Groesbeekseweg 329.
~~XXXXXXXX~~

Rapport
Luchtbescherming en brandweer.

1.

Hierbij heb ik de eer U aan te bieden een
exemplaar van een rapport betreffende de luchtbescherming
en de brandweer, dat ik heden den Minister van Binnenlandsche
Zaken heb aangeboden.

DE HOOFDINSECTEUR,

P.L.v. BOVENI.

Hoofd Sectie IV
(Luchtbescherming en Brandweer)
Staf Militair Gezag

te

's-GRAVENHAGE.

30

I. Algemeen.

Het doel van dit rapport is uitsluitend de voornaamste vraagstukken betreffende de brandweer en de luchtbescherming, welke op korten termijn om een beslissing vragen, aan een korte beschouwing te onderwerpen, teneinde een basis te verkrijgen, waarop verder kan worden gewerkt.

II. Tijdelijke samenvoeging inspectie brandweerwezen en luchtbescherming.

Ingevolge het gestelde in art.1, 2e lid van het tijdelijk Brandweerbesluit fungeert, totdat door den Minister van Binnenlandsche Zaken anders zal zijn bepaald, de inspectie bedoeld in art.5 van de wet betreffende de bescherming tegen luuchtaanvallen (inspectie luchtbescherming) tijdelijk als inspectie voor het brandweerwezen.

Lag gedurende den oorlogstijd ongetwijfeld het zwaartepunt op de luchtbeschermingstaak, thans is de toestand echter gewijzigd en vraagt het probleem van den verderen opbouw van het brandweerwezen de volle aandacht, terwijl ten aanzien van de luchtbescherming voorshands de liquidatie op den voorgrond treedt.

De vraag kan mitsdien worden gesteld of aan de combinatie van bedoelde inspecties een einde dient te worden gemaakt en zoo ja, wanneer. Alvorens deze vraag te beantwoorden zal eerst een beslissing moeten worden genomen inzake de toekomst van de inspectie luchtbescherming. Deze beslissing zal ongetwijfeld worden beïnvloed door de verdere ontwikkeling van de internationale politieke situatie. Indien deze inderdaad een langdurigen vredestand wettigt, dan kan de liquidatie van den luchtbeschermingsdienst en mitsdien ook van de inspectie luchtbescherming zeer ver worden doorgevoerd. Is zulks echter zonder meer niet het geval, dan verdient het alleszins aanbeveling een vredesorganisatie te handhaven die, indien noodig, op korten termijn tot een nieuwe oorlogsorganisatie kan uitgroeien. Hoe moet deze oorlogsorganisatie echter worden gezien?

De in ons land gegroeide organisatie gedurende de afgelopen jaren kan uiteraard niet zonder meer als maatstof worden genomen. Deze organisatie is als gevolg van allerlei omstandigheden te beperkt gebleven. Het is noodzakelijk ook in deze rekening te houden met de verdere ontwikkeling op dit gebied in Engeland, alwaar gedurende de oorlogsjaren een "civil defense" op veel ruimere basis is ontstaan.

Blijkens mededeeling van het hoofd Sectie IV (luchtbescherming en brandweer) Staf Militair Gezag zal deze binnenkort een rapport indienen nopens den stand van zaken in deze in Engeland. Dit rapport zal ongetwijfeld van groote waarde kunnen zijn voor de verdere beoordeeling van het vraagstuk der "civil defense" in ons land. Hoewel in Engeland een neiging bestaat om bij de demobilisatie van de "civil defense" zeer ver te gaan, schijnt het voorshands niet in de bedoeling te liggen tot een volledige liquidatie over te gaan. In dit verband moge nog het volgende worden opgemerkt.

De "totale" oorlog eischt een "totale" verdediging, waarbij onderscheid gemaakt zou kunnen worden in een "militaire" en "civiele" verdediging. Beide vormen een vraagstuk van algemeen regeeringsbeleid. Met de voorbereiding van de militaire verdediging zijn belast de Departementen van Oorlog en Marine. Op overeenkomstige wijze zou de voorbereiding van de civiele verdediging onder het Departement van Binnenlandsche Zaken dienen te ressorteeren. Het doel zal moeten zijn de taak van elk der diensten, zooals politie, brandweer, geneeskundige dienst, opruimingsdienst, Roode Kruis, enz., die in het kader van de civiele verdediging moeten optreden, af te bakenen en te coördineeren.

Mede ~~in verband met~~ het veelzijdig karakter van dit vraagstuk zou het aanbeveling verdienen hiervoor een permanent adviesorgaan in te stellen, waarin vertegenwoordigers der voornaamste er bij betrokken diensten en instellingen worden opgenomen.

In verband met het bovenstaande wordt voorgesteld:

- a. In afwachting van een nadere beslissing terzake de liquidatie van de inspectie luchtbescherming voorshands op beperkte schaal te doen geschieden, te meer daar deze inspectie belast is met de afwikkeling van den luchtbeschermingsdienst en nog is ingeschakeld bij de hulpverlening ten behoeve van wederopbouw, repatriëering, voedselvoorziening enz.;
- b. de éénhoofdige leiding van de inspectie luchtbescherming en van de inspectie voor het brandweerwezen voorshands te bestendigen, aangezien zulks met het oog op de afwikkeling groote voordeelen biedt;
- c. onafhankelijk hiervan de verdere opbouw van het brandweerwezen voortgang te doen vinden.

III. Wijziging bevoegdheden Militair Gezag.

In verband met het voornemen de taak van het Militair Gezag voor wat betreft de luchtbescherming en het brandweerwezen in beginsel op 15 Juli te doen beëindigen, zal het noodig zijn het Tijdelijk Brandweerbesluit en de Verordening op de luchtbescherming (Verordening van den Chef van den Staf Militair Gezag van 12 September 1944 No. 16) dienovereenkomstig te wijzigen.

Ten aanzien van de overige verordeningen en beschikkingen ware te bepalen, dat deze voorshands van kracht blijven voor zoover niet anders wordt bepaald.

L. gelat op

IV. Verdere opbouw van het brandweerwezen.

1. Algemeen.

Ingevolge het gestelde in art. 1 van het Tijdelijk Brandweerbesluit (K.B. van 7 Sept. 1944) berust het toezicht op het brandweerwezen bij den Minister van Binnenlandsche Zaken, die daartoe wordt bijgestaan door een inspectie van het brandweerwezen.

In art. 4 is voorts aangegeven op welk gebied door voornoemden Minister in het bijzonder nadere voorschriften dienen te worden vastgesteld betreffende het brandweerwezen.

In dit verband is het noodzakelijk eerst aan te geven wat onder de taak van het brandweerwezen moet worden verstaan. Deze taak omvat zowel in vredes- als in oorlogstijd:

- a. het probleem van de brandbestrijding;
- b. het voorkomen e.g. beperken van brand en/of brandgevaar (z.g. brandpreventie);
- c. het verlenen van hulp bij rampen (verkeersongevallen, spoorwegrampen, watersnood e.d.)

Bij het vaststellen van de vredesorganisatie moet naast de "vredestaak" tevens rekening worden gehouden met de "oorlogstaak".

2. Beheer en organisatie van het brandweerwezen.

Het uitgangspunt voor het beheer en de organisatie van het brandweerwezen moet zijn, dat met behoud van de verscheidenheid in beroeps- en vrijwillige brandweren, uiteindelijk een harmonisch geheel wordt verkregen, dat van algemeen standpunt gezien, zoo economisch mogelijk werkt.

(Uit dien hooft is het niet juist zonder meer te bepalen, dat elke gemeente een brandweer moet bezitten, die in staat is alle eventuele branden in de gemeente met eigen middelen te bestrijden.)

In het algemeen kan voor het gros der gemeenten worden volstaan met een formatie, die bij branden van beteekenis de "eerste stoot" kan opvangen, in afwachting van nadere versterking. Deze versterking kan worden verkregen door een goed systeem van onderlinge hulpverlening, ^{dat} als basis heeft een aantal, oordeelkundig over het geheele land verdeelde kernen, ondergebracht in z.g. kerngemeenten, waardoor een snelle concentratie van de noodige krachten op elk moment mogelijk is ter versterking van de locale krachten. Voor deze kerngemeenten zal in bepaalde gevallen/de formatie uitgaan boven/de zuiver locale behoeften.

Ter bevordering van een en ander is het noodzakelijk, dat naar eenheid wordt gestreefd op het gebied van de formatie der korpsen, de rangen, de bezoldiging en vergoedingen, de kleeding en uitrusting, de bevordering, de werving en ~~de~~ op-
leiding, de brandmeldingsdienst, de onderlinge hulpverlening, alsmede naar de normalisatie van het materieel. Weliswaar zijn op dit gebied reeds verschillende maatregelen doorgevoerd, doch het zal thans noodig zijn ~~enkele hiervan~~, voor zoover noodig, geheel of gedeeltelijk te herzien, ~~en aan te passen~~.

Binnenkort zullen hieromtrent de noodige voorstellen worden ingediend.

3. Instelling van een algemeene Rijksbrandweer.

Ten aanzien van de vraag of de beroepsbrandweren in de groote gemeenten en de beroepskernen der vrijwillige brandweren in diverse middelbare gemeenten in een algemeene Rijksbrandweer moeten worden opgenomen, moge het volgende worden opgemerkt.

Als een groot voordeel kan worden aangemerkt, dat de doorvoering van de noodzakelijke eenheid bij de brandweerkorpsen inderdaad vereenvoudigd zou worden.

In het bijzonder zou het vraagstuk van de bevordering en de overplaatsingen minder moeilijkheden opleveren. Als een ernstig nadeel kan echter worden beschouwd, dat de samenwerking met de verschillende gemeentelijke diensten, in het bijzonder op het gebied van de brandpreventie, ongetwijfeld stroever zal loopen. Dit klemt des te meer, aangezien juist ten aanzien van de brandpreventie nog geen duidelijke afbakening van de taak van de brandweer bestaat.

Indien de noodige maatregelen worden getroffen om de doorvoering van de zoo noodzakelijke eenheid te waarborgen, verdient het aanbeveling de beslissing ten aanzien van het vraagstuk der instelling van een Rijksbrandweer tot een later stadium te verschuiven.

4. Brandpreventie.

Op dit gebied is in samenwerking met de normalisatiecommissie en onder leiding van Professor Ir. Zwiers in de afgelopen jaren veel voorbereidend werk verricht, waaraan echter in verband met de bijzondere omstandigheden nog geen verdere uitvoering is gegeven. Het ligt in de bedoeling binnenkort hieromtrent de noodige voorstellen in te dienen.

5. Vereeniging van

*I deelt
I die, welke
gehoort
op
I deze aan
te vallen
en voort
bestaan*

5. Vereeniging van brandweercommandanten.

In samenwerking met de Inspectie voor het brandweerwezen zijn inmiddels stappen ondernomen om spoedig te komen tot de oprichting van een Nederlandsche Vereeniging van Brandweercommandanten. Deze Vereeniging heeft ten doel: het verhoogen van het aanzien en de waardeering van het ambt, dat door haar leden wordt bekleed, het behartigen van de brandweerbelangen en het verhoogen van het peil van het brandweerwezen in Nederland.

De oprichting van een dergelijke vereeniging moet ten zeerste worden toegejuicht, aangezien hiaraan reeds jarenlang behoefte bestaat. Om begrijpelijke redenen is hiaraan echter gedurende de bezettingsjaren geen vorm gegeven.

Een exemplaar van een oproeping aan de brandweercommandanten is ter informatie bijgevoegd.

6. Vakblad "Het Brandweerwezen".

Het ligt in de bedoeling bedoeld vakblad, thans maandblad, onder auspiciën van de hoofdinspectie voor luchtbescherming en brandweer, in de toekomst te doen uitgeven door de onder 5 genoemde vereeniging.

Nijmegen, 28 Juni 1945.

DE HOOFDINSPECTEUR VOOR DE LUCHTVERSCHEERMING
EN HET BRANDWEERWEZEN,

P.L.VAN BOVEN.